

सोपि त्वया कृत्यवानिति यथा कथयते तथा जाने॥एनं देशं संप्राप्तस्त्वं कृतकृत्योसीत्यर्थः ॥ ३१ ॥ उक्तं समर्थयते प्रसन्नेति ॥ मुखवर्णोमुखशोभा ॥ ३२ ॥ ३३ ॥
वानरं वानरस्येदं॥आर्षोऽण् ॥ ३४ ॥ उक्तं संगृह्णाति॥सत्विति॥कृतकृत्यवत्तदर्थं गिरिवरं ऋष्यमूकं ॥ ३५ ॥ मगमानः ॥ इतिरामाभि० वा० कि० चतुर्थःसर्गः ॥ ४ ॥ ॥

कपिःकथयतेदृष्टोयथायंमारुतात्मजः॥ कृत्यवान्सोपिसंप्राप्तःकृतकृत्योसिराघव ॥ ३१ ॥ प्रसन्नमुखवर्णश्चव्यक्तं हृष्टश्चभाषते ॥ ना
नृतं वक्ष्यतेवीरोहनुमान्मारुतात्मजः ॥ ३२ ॥ ततःससुमहाप्राज्ञोहनुमान्मारुतात्मजः ॥ जगामादायतौवीरौहरिराजायराघवौ ॥ ३३ ॥
भिक्षुरूपं परित्यज्यवानरंरूपमास्थितः ॥ पृष्ठमारोप्यतौवीरौजगामकपिकुंजरः ॥ ३४ ॥ सतुविपुलयशाःकपिप्रवीरःपवनसुतःकृतक
ृत्यवत्प्रहृष्टः ॥ गिरिवरमुरुविक्रमःप्रयातःसशुभमतिःसहरामलक्ष्मणाभ्यां ॥ ३५ ॥ इत्यार्षे० रा० वा० चतुर्थःसर्गः ॥ ४ ॥ ॥ ५३ ॥
ऋष्यमूकात्तुहनुमान्गत्वातंमलयंगिरिं ॥ आचचक्षेतदावीरौकपिराजायराघवौ ॥ १ ॥ अयंरामोमहाप्राज्ञसंप्राप्तोदृढविक्रमः ॥ ल
क्ष्मणेनसहभ्रात्रारामोयंसत्यविक्रमः ॥ २ ॥ इक्ष्वाकूणांकुलेजातोरामोदशरथात्मजः ॥ धर्मेनिगदितश्चैवपितुर्निर्देशकारकः ॥ ३ ॥
राजसूयाश्वमेधैश्चवह्निर्येनाभितर्पितः ॥ दक्षिणाश्चतयोत्सृष्टागावःशतसहस्रशः ॥ ४ ॥ तपसासत्यवाक्येनवसुधातेनपालिता ॥ स्त्री
हेतोस्तस्यपुत्रोयंरामोऽरण्यंसमागतः ॥ ५ ॥ तस्यास्यवसतोऽरण्येनियतस्यमहात्मनः ॥ रावणेनहताभार्यासत्वांशरणमागतः ॥ ६ ॥

ऋष्यमूकादिति ॥ ऋष्यमूके सुग्रीववासस्थाने राघवौ स्थापयित्वा ततः सुग्रीवानयनार्थं ऋष्यमूकैकदेशं मलयाख्यं गिरिं गत्वेत्यन्वयः ॥ १ ॥ अयंरामः मलयस्थसुग्रीव
दृष्टिपथवर्तित्वादेवंनिर्देशः॥पुनराहादराद्रामोयमिति॥सत्यविक्रमत्वदृढत्वाभ्यां त्वच्छत्रुनिरसनक्षमता व्यज्यते ॥ २ ॥ इक्ष्वाकूणामित्यनेन स्वरूपकथनं धर्मे स्वसत्यपरिपाल
नरूपधर्मनिमित्तं निगदितः प्रेरितः पित्रेतिशेषः ॥ अतएव तस्य पितुर्निर्देशकारकः ॥ ३ ॥ ४ ॥ स्त्रीहेतोः पित्रा स्त्रियै दत्तस्य वरस्य पालनहेतोः ॥ ५ ॥ ६ ॥